

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Заверуха О. Л. Інтерпретація поняття «хорове письмо» в професійному середовищі. *Диригентсько-хорова освіта: синтез теорії і практики*. 2018. С. 39-43.
2. Марк Леви *Гениальность на заказ. Легкий способ поиска нестандартных решений и идей*. М. Издательство «Манн, Иванов и Фербер». Эксмо, 2013.
3. Марк Леви. Фрірайтинг. Сучасна техніка пошуку креативних рішень (*Accidental Genius: Using Writing to Generate Your Best Ideas, Insight, and Content*). Перекладач О. Мацак. М.: Эксмо, 2011. 244 с.
4. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: теоретичні засади: навч. посіб. у схемах і табл. для студентів фту інозем. філології освітньо-кваліфікац. рівня «бакалавр». Запорізьк. нац. ун-т; уклад.: К. М. Ружин Запоріжжя: Вид-во ЗНУ, 2012. 115 с.
5. Ричард Хьюго. Пусковой город. Лекции и очерки о поэзии и писательстве, М.: Dodo Magic Bookroom, 2014. 160 с.
6. Юферева О. В. Поетичне послання як вільний жанр: специфіка жанрової структури у когнітивному висвітленні. *Наукові записки [Національного університету Острозька академія]. Сер.: Філологічна*. 20 (2011). С. 430-437.
7. Campbell A. Writing techniques. 2018. URL: <https://www.lychbrurg.edu/academics/writing-center/wilmer-writing-center-online-writing-lab/drafting-a-document/freewriting-techniques>.
8. Curtis M. Theorien der künstlerischen Produktivität: Entwürfe mit Beiträgen aus Literaturwissenschaft, Psychoanalyse und Marxismus: Seminar. Frankfurt/ Main: Suhrkamp, 1976. 460 S.
9. Lugovaia Anna. Teacher-drill. Eliciting and silence in TESL URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1245>
10. Thaine C. *Teacher Training Essentials: Workshops for Professional Development / Craig Thane*. Cambridge: Cambridge University Press; Cambridge Copy Collection, 2010. 127 p.

УДК 8;81;811

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.21.2.25>

**ОСОБЛИВОСТІ СЛОВОТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ АНГЛІЙСЬКИХ
СКЛАДНОПОХІДНИХ МОРСЬКИХ ТЕРМІНІВ
ТА ТЕРМІНІВ-СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ**

**FEATURES OF WORD-FORMING POTENTIAL OF ENGLISH COMPOUND
DERIVATIVE NAUTICAL TERMS AND PHRASAL TERMS**

Шерстюк О.І.,

*orcid.org/0000-0002-0482-2656**кандидат технічних наук, доцент,**доцент кафедри філології**Одеського національного морського університету*

Стаття присвячена способам утворення складнопохідних морських термінів в англійській мові. Це питання є актуальним, оскільки знання морської термінології є обов'язковим складником для будь-якого спеціаліста в цій сфері.

Англійська мова, у свою чергу, є основним засобом спілкування учасників мовного процесу, які представляють багатонаціональну багатомовну аудиторію, що складається з представників різних культур, як на судні, так і на березі. Можна стверджувати, що спілкування англійською мовою в портах, доках, на фарватерах, у протоках і міжнародних морських шляхах здійснюється між учасниками комунікації, які не є носіями мови. Отже, англійська мова є не що інше, як «лінгва-франка» морського співтовариства. Морський флот є основою могутності й добробуту країни, а професійні якості моряків цінуються дуже високо.

Морська термінологія – це самостійна галузева терміносистема, яка на сьогоднішній день активно формується, постійно поповнюючись новими термінами. Також можна відзначити той факт, що морська термінологія багато в чому відрізняється від наукових термінів тим, що її елементи не відповідають таким вимогам, як однозначність, відсутність синонімів і омонімів. Навпаки, багато з них виникли в результаті семантичних змін. Мета роботи – провести аналіз способів утворення таких термінів. В роботі виділено поняття "морський складнопохідний термін" в англійській мові, проаналізована структура складнопохідних термінів, що належать до морської тематики, виявлені основні способи утворення складнопохідних морських термінів та проведена систематизація найбільш типових способів утворення складнопохідних морських термінів. Отримані результати показали найбільш типові способи: додавання до слів, що входять до термінологічних словосполучень, афіксів або напівافیксів; приєднання

до словосполучень дієприкметників теперешнього або минулого часу, чисельників або прикметників, скорочень та власних назв. В утворенні складнопохідних морських термінів можуть брати участь скорочення і власні імена. Новизна даного дослідження полягає в систематизації найбільш типових способів утворення складнопохідних морських термінів.

Ключові слова: складнопохідний термін, морська термінологія, словосполучення, префікс, суфікс, напівфікс.

The article is devoted to the ways of forming compound derivative nautical terms in English. This question is relevant because knowledge of nautical terminology is a must for any specialist in this field. English, in turn, is the main means of communication for participants in the language process, representing a multinational multilingual audience consisting of representatives of different cultures, both on board and on shore. It can be argued that communication in English in ports, docks, fairways, straits and international sea routes is carried out between non-native speakers. Thus, English is nothing more than a "lingua franca" of the maritime community. The navy is the basis of power and prosperity of the country, and the professional qualities of sailors are highly valued.

Nautical terminology is an independent branch terminology system, which is currently being actively formed, constantly updated with new terms. It is also worth noting that nautical terminology differs in many ways from scientific terminology in that its elements do not meet such requirements as unambiguity, lack of synonyms and homonyms. On the contrary, many of them arose as a result of semantic changes. The objective of the work is to analyze the ways of forming such terms. The concept of "nautical compound term" in the English language is distinguished, the structure of compound terms related to maritime topics is analyzed, the main ways of forming compound derivative nautical terms are identified and the most typical ways of forming compound derivative nautical terms are systematized. The results showed the most typical ways: adding to the words included in terminological phrases affixes or semi-affixes; joining the adjectives of the present or past tense, numerals or adjectives, abbreviations and proper names. Abbreviations and proper names may be involved in the formation of compound derivatives of nautical terms. The novelty of this research is the systematization of the most typical ways of formation of compound derivative terms.

Key words: compound derivative term, nautical terminology, word combination, prefix, suffix, semi-suffix.

Постановка проблеми. Потреба вивчення динаміки терміноутворення професійної мови мореплавання обумовлює постійне оновлення її лексичного фонду новими термінологічними одиницями, що обумовлює її інтенсивний розвиток та необхідність проведення детального аналізу процесів терміноутворення у спеціалізованій морській лексиці.

Морська промисловість охоплює безліч суміжних прикладних науково-технічних сфер (металургію, машинобудування, верстатобудування, інжиніринг та інших.), її терміноутворення спирається насамперед на власну словотворчу базу. Для словотворення термінологічних одиниць характерні самі принципи, моделі, типи й засоби, як і для загальнонавчаних одиниць. У цих дери-ваційних процесах активно виявляється зв'язок лексичного, граматичного та словотвірного рівнів мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на постійний інтерес вчених до проблем словоскладання, деякі питання і сьогодні залишаються невирішеними. Дискусійним питанням у класифікації за структурою безпосередньо складових у складному слові є проблема трактування складнопохідних слів як різновиду складних. Це питання належить до кола проблем, які не отримали однозначного розв'язання в англійській лексикології. На думку І. В. Арнольд, складнопохідні слова не належать до складних, оскільки один з компонентів складного слова не зустрічається як вільна форма, що не відповідає її визначенню складного слова, як такого, що складається

щонайменше з двох основ, які зустрічаються у мові як незалежні форми [1, с. 167].

Також, не всі лінгвісти розглядають зрощення та складнопохідні слова як окремий спосіб словотвору. Так, Г. Е. Брекле [2], С. Харріс [3], Дж. Лева [4], не проводять суворого розмежування між складними та складнопохідними утвореннями і відносять їх до композитів.

Відомо, що існуюча термінологія не обмежується лише однокомпонентними термінами (В. М. Лейчик [5], Л. А. Дінес [6], Л. В. Грибнік [7], Л. В. Мисик [8] та ін.). Вивчення професійних терміносистем свідчить, що понад 70% спеціальних понять передаються не однослівними термінами, а різними типами словосполучень. Традиційно словосполучення у лінгвістиці визначається як "непродикативне семантико-граматичне об'єднання двох (і більше) самостійних слів" [9].

На продуктивність синтаксичного способу терміноутворення та необхідність його вивчення вказують багато лінгвістів. Так, В. М. Лейчик стверджує, що «аналітизм номінативних конструкцій притаманний сучасним мовам для спеціальних цілей, так само точно, як і розмовній мові...» [5, с. 121]. У той самий час автор підкреслює, що «...переважна більшість термінів є не словами, а словосполученнями, які утворюються із двох-трьох слів (близько 90% у ряді терміносистем); інакше кажучи, розчленування, аналітичність характерна для сучасної природничо-наукової, технічної, економічної спеціальної лексики [5, с. 232]. Багатокомпонентні синтаксичні комп-

лекси здатні забезпечити точну передачу різних суттєвих ознак термінологічних понять. В результаті формуються термінологічні найменування, які складаються з кількох компонентів, тобто термінологічні словосполучення [9, с. 80]. На думку А.В.Чуєшкової, терміни-словосполучення, на відміну від однослівних термінів, виявляють більшу здатність до конкретизації значень завдяки наявним у власній структурі залежним словам; вони майже не зазнають «шкідливого» впливу омонімії, помітно менше синонімізуються; їм властива більша гнучкість та систематизованість за певними моделями. Разом з тим наголошується, що недоліком таких номінативних конструкцій є їхня громіздкість і схожість з визначеннями [11, с. 112].

Отже, **актуальність** даного дослідження визначається тим, що виявлені способи є високопродуктивними у морській термінології та сприяють появі нових термінів такого типу в англійській мові.

Постановка завдання. Метою запропонованого дослідження є аналіз способів утворення складнопохідних морських термінів в англійській мові.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- 1) виділити поняття "складнопохідний термін" в англійській мові;
- 2) вивчити структуру складнопохідних термінів, що належать до морської тематики;
- 3) виявити способи утворення складнопохідних морських термінів;
- 4) провести систематизацію найбільш типових способів утворення складнопохідних морських термінів.

Виклад основного матеріалу. Розвиток науки і техніки та велике число нових термінів і понять, що виникли разом з цим, значно розширили морську термінологію. Стало звичайним вживання термінів, пов'язаних з атомною енергетикою і радіоелектронікою [12, с. 357]. У той же час багато термінів, характерні для вітрильного флоту, почали поступово виходити з ужитку.

Наприклад, "*brander*", *n.* – брандер – судно, навантажене паливом або вибуховою речовиною, що вживалося за часів вітрильного флоту для підпалу судів ворога; "*Cutlass*", *n.* – абордажна шабля (морський термін (мор.), що відноситься до історії (іст.)); "*Dead-eye*", *n.* – юферс – круглий блок з трьома наскрізними отворами для тросів (застаріле слово (застар.)); "*keeler*", *n.* – шкіпер (іст.); "*lugger*", *n.* – люггер, в минулому – трищоглове вітрильне військове судно (мор.); "*shipman*", *n.* – моряк (вуст.); "*shipmaster*", *n.* – рульовий (застар.) [13].

Термінологічна і загальнонавчана лексика нерозривно пов'язані між собою. Взаємозв'язок морської і загальнонавчаної лексики виражається в тому, що морська лексика запозичує у загальнонавчану більшу частину свого словникового складу, надаючи цим словам нові значення. Наприклад, "*accurate fire*" (прицільний вогонь). Слово "*accurate*" увійшло в англійську мову з латинської мови і означало «ретельний, точний», тоді як у морській термінології воно означає «прицільний, влучний». "*Active skunk*" – дійсна невизначена надводна ціль. Слово "*skunk*" в загальнонавчаній англійській мові означає «скунс, недостойна людина», а в морській термінології – «непізнаний об'єкт на екрані радара, невизначена надводна ціль».

Загальні закономірності морфологічного словотвору однакові для англійської мови, тому утворення термінів, в тому числі і морських, від інших слів відбувається так само, як і утворення загальнонавчаної лексики.

Як правило, твірною основою морських термінів в англійській мові є окремі прості, похідні та складні слова або терміни. Прості слова складаються тільки з одної основи, наприклад: "*sail*", *n.* (парус, плавання), *v.* (перебувати в плаванні); "*ship*", *n.* (корабель). Похідні слова мають в своєму складі основу і афікси – суфікси і префікси. Так, "*sailing*", *n.* (плавання, кораблеводіння) має в своєму складі основу *sail* і суфікс *-ing*; "*shipment*", *n.* (погрузка на корабель, доставка вантажів) складається з основи *ship* і суфікса *-ment*.

Значне число морських термінів походить від складних слів. На думку лінгвіста Т. І. Арбекової, «складне слово – це слово, що складається з двох або більше основ» [14, с. 202]. Наприклад, "*battleship*", *n.* (лінкор, лінійний корабель) складається з основ *battle* (бій) і *ship* (корабель); "*cushioncraft*", *n.* (судно на повітряній подушці) має в своєму складі основи *cushion* (повітряна подушка) і *craft* (плавучий засіб); "*mizzenmast*", *n.* (Бізань-щогла) складається з основ *mizzen* (бізань) і *mast* (щогла); "*searchlight*", *n.* (прожектор) має в своєму складі основи *search* (пошук) і *light* (світло).

Особливе місце в утворенні морських термінів займають розгорнуті словосполучення, які також є «складними утвореннями». Якщо складні слова складаються з основ, то «компонентами словосполучень є слова» [14, с. 195]. Наприклад, компонентами словосполучення "*combat information ship*" (корабель бойової інформації) складається зі слів "*combat*", *n.* (бій), "*information*", *n.* (інформація, відомості) і "*ship*", *n.* (корабель); компо-

нентами словосполучення "*test and evaluation submarine*" (підводний човен, обладнаний для забезпечення випробувань і оцінки глибоководних апаратів) є слова "*test*", п. (перевірка, тестове випробування), "*and*", *conjunction* (і), "*evaluation*", п. (оцінювання) і "*submarine*", п. (підводний човен).

Якщо слова, що входять до складу словосполучень, з'єднуються з деякими словотворчими суфіксами і префіксами, то утворюються нові морські терміни. Якщо до слова "*radar*" в словосполученні "*radar target*" (радіолокаційна ціль) додається суфікс – *proof*, то виходить морський термін "*radarproof target*" зі значенням «мета, захищена від радіолокаційного виявлення». Такі словотворення, враховуючи їх семантичну і морфологічну цілісність, можна віднести до складнопохідних термінів.

За структурно-семантичними ознаками такі складнопохідні морські терміни можна розділити на складносуфіксальні і складнопрефіксальні терміни.

До числа високопродуктивних суфіксів, які беруть участь в утворенні складносуфіксальних морських термінів, можна віднести суфікс *-ed*. Цей суфікс приєднується до іменника в словосполученні і утворює складні прикметники зі значенням «маючий те, на що вказує твірна основа». Наприклад, в складний суфіксальний термін "*nuclear-powered attack submarine*" (ударний атомний підводний човен) входить слово "*nuclear-powered*", *adj.* (атомний, з ядерною енергетичною установкою), утворений від словосполучення "*nuclear power*" (ядерна енергія), в якому "*nuclear*", *adj.* (ядерний, атомний) і "*power*", п. (міць, сила) [15].

До суфіксів, що взаємодіють зі словосполученнями, відноситься суфікс *-al*, який, приєднуючись до іменника, утворює прикметник, що вказує на відношення до неживого предмету, і надає складноутвореному морському терміну значення «має відношення до чого-небудь, пов'язаний з чим-небудь». Наприклад, в складному похідному терміні "*conventional ship*" (звичайне судно) слово "*conventional*", *adj.* (що відноситься до звичайних видів суден, неядерне) утворено від "*convention*", п. (угода, умовність); складнопохідний термін "*critical speed*" (критична швидкість; найменша швидкість, при якій корабель слухається керма) включає в себе слово "*critical*", *adj.* (критичний, вирішальний), утворене від "*critic*", п. (критик).

Складнопохідні морські терміни можуть створюватися на базі термінологічних словосполучень

за допомогою префіксів. Слова, що входять в словосполучення, в утворенні яких беруть участь префікси *anti-*, *ex-*, *super-*, *sub-*, є іменниками.

Високопродуктивний префікс *anti-*, поєднуючись зі словосполученнями, бере участь в утворенні великої кількості складнопохідних морських термінів. Так, за допомогою префікса *anti-* були утворені складнопохідні морські терміни: "*antiradar guidance*" (наведення на радіолокаційну станцію) – від "*radar guidance*" (радіолокаційна система наведення); "*Antisubmarine warfare*" (протичовнова оборона) – від "*submarine warfare*" (ведення бойових дій підводними човнами); "*antisurface warfare*" (бойові дії проти надводних кораблів) – від "*surface warfare*" (бойові дії надводних сил).

Префікс *ex-*, приєднуючись до словосполучення, що означає посаду або звання, зразок озброєння або бойової техніки, створює новий складнопохідний термін зі значенням «колишній». Префікс *ex-* в складному похідному морському терміні відділений від іншої морфеми дефісом, наприклад: "*Ex-United States medium landing ship*" (колишній середній десантний корабель Сполучених Штатів) [15].

За допомогою префікса *super-* утворюються іменники і прикметники, які виражають вищий ступінь можливостей, а також перевищення норми того, що позначено основою слова. Наприклад, за допомогою префікса *super-* утворилися такі складнопохідні терміни, як: "*superbattle cruiser*" (надважкий крейсер) – від "*battle cruiser*" (лінійний крейсер); "*Supersonic echo sounder*" (ультразвуковий ехолот) – від "*sonic echo sounder*" (гідроакустичний лот).

Складнопохідні морські терміни, створені на основі дво- та трикомпонентних словосполучень і утворені за допомогою префікса *sub-*, означають підпорядкування того, що позначено основою, або мають значення «за розміром або обсягом менше того, що зазначено в основі». Так, префікс *sub-* бере участь в утворенні наступних складнопохідних термінів: "*subsurface detection device*" (засіб підводного виявлення) – від "*detection*" (виявлення), "*subsurface device*" (глибинний прилад) – від "*surface device*" (поверхневий пристрій).

Особливе місце серед складнопохідних морських термінів займають словосполучення, утворені за допомогою напівфіксів, частинок, що виконують «ті ж службові функції, що і справжні афікси», але на відміну від них напівсуфікси «мають паралельні їм самостійні слова, що вживаються з тими ж значеннями». Наприклад,

"*waterproof compartment*" (водонепроникний відсік) [13]. Твірною основою цього словосполучення служить словосполучення "*water compartment*" (відсік для води). Між компонентами цього словосполучення існує настільки стійкий лексико-граматичний зв'язок, що все словосполучення сприймається як єдине ціле. Що стосується іменника "*water*" (вода) і напівпрефіксів "*proof*" (непроникний), то між ними існує тісний межморфемний зв'язок. В результаті такої взаємодії синтаксичних і межморфемних зв'язків з'явився термін "*waterproof compartment*".

Найбільш часто беруть участь в утворенні складнопохідних морських термінів напівпрефікси *all-*, *mini-*, *-free*, *-man*, *-proof*.

Напівпрефікс *all-*, приєднуючись до іменника або дієприкметника, утворює прикметник, означаючий «охоплюючий все» або «що складається повністю з того, що позначено основою слова, що входить до складу складнопохідного морського терміна». Похідні терміни з напівпрефіксом *all-* пишуться через дефіс. Наприклад: "*all-purpose ship*" (корабель багатозначного призначення); "*all-water transportation*" (перевезення тільки водним транспортом); "*all-weather interceptor*" (всепогодний перехоплювач).

Напівпрефікс *mini-* є скороченою формою прикметника "*miniature*", що означає «зменшений, малогабаритний». Цей напівпрефікс утворює складнопохідні морські терміни від іменників, скорочень, що входять до складу словосполучень. Наприклад: "*mini-laser range finder*" (мініатюрний лазерний далекомір). [15].

Напівсуфікс *-free*, беручи участь в утворенні складнопохідних морських термінів, утворює прикметники від іменників і прикметників, вказуючи на відсутність ознаки, позначеного основою слова. Наприклад: "*failure-free operation*" (безаварійна експлуатація).

Напівсуфікс *-man*, приєднуючись до іменника, утворює складнопохідний термін, що вказує на приналежність до певного роду діяльності. Наприклад: "*able-bodied seaman*" (матрос першого класу); *ordinary seaman* (матрос другого класу) "*nuclear powerman*" (фахівець з ядерних енергетичних установок) [15].

Напівсуфікс *-proof* означає «захищений, непроникний від того, що означає основа слова». Цей напівсуфікс може приєднуватися до основ простих, складних і похідних слів, які можуть утворювати складнопохідні терміни. Наприклад: "*fireproof insulation*" (протипожежна ізоляція); "*gasproof overall*" (газонепроникний комбінезон); "*lightproof shelter*" (притулок від світлового

випромінювання); "*soundproof construction*" (звукоізолювані спорудження).

До складнопохідних морських термінів також відносяться словосполучення, які утворені шляхом приєднання до них дієприкметників теперішнього або минулого часу. Наприклад, складнопохідний термін "*icebreaking cable repair ship*" (криголамне кабелеремонтне судно) утворений приєднанням дієприкметників теперішнього часу "*icebreaking*" (розбивання льоду) до словосполучення "*cable repair ship*" (кабелеремонтне судно) [16].

Складнопохідний термін "*guided missile submarine*" (підводний човен, озброєний крилатими ракетами) утворився за допомогою приєднання дієприкметника колишнього часу "*guided*" (керований) до словосполучення "*missile submarine*" (ракетний підводний човен); складнопохідний термін "*integrated undersea surveillance system*" (комплексна система підводної розвідки і протичовнового спостереження) утворений шляхом приєднання дієприкметника колишнього часу "*integrated*" (об'єднаний, комплексний) до словосполучення "*undersea surveillance system*" (система підводного спостереження).

Часто для позначення точності, конкретності першим елементом складнопохідних морських термінів є числівник або прикметник зі значенням кількісного вмісту чого-небудь. Наприклад, в складнопохідному терміні "*double-banked boat*" (шлюпка з вальковими веслами) першим елементом є прикметник "*double*" (подвійний); в складнопохідному терміні "*four-masted ship*" (чотирьохщогловий корабель) перший елемент – числівник "*four*" (чотири); в складнопохідному терміні "*single-ship engagement*" (бій двох кораблів один на один) першим елементом є прикметник "*single*" (за участю одного з кожного боку, окремо взятий); в складнопохідному терміні "*triple-hulled submarine*" (трехкорпусний підводний човен) перший елемент – прикметник "*triple*" (потрійний).

Як елементи складнопохідних морських термінів можуть також виступати скорочення і власні імена. Так, скорочення "*ASW*", що означає "*antisubmarine warfare*" (протичовнова оборона), є частиною складнопохідного терміна "*ASW shipborne missile system*" (протичовновий корабельний ракетний комплекс); скорочення "*VHF*", яке розшифровується як "*very high frequency*" (дуже висока частота), є частиною складнопохідного терміна "*VHF radiotelephone two-way equipment*" (радіотелефонна приймально-передатального апаратури надвисоких частот (для рятувальних суден)) [16].

Складнопохідні морські терміни можуть складатися з простих слів і декількох словосполучень. Так, складнопохідний термін "*surface radar and navigation operator*" (оператор радіолокаційної і навігаційної апаратури надводного корабля) складається з словосполучень "*surface radar*" (наземна радіолокаційна станція) і "*navigation operator*" (оператор навігаційного обладнання).

Висновки. Таким чином, розглянувши способи утворення складнопохідних морських термінів в англійській мові, можна зробити висновок, що ці терміни мають широку твірну базу. Як показали результати дослідження, складнопохідні

морські терміни створюються шляхом приєднання суфіксів, префіксів, напівафіксів до слів, що входять в термінологічні словосполучення. До складнопохідних морських термінів також відносяться словосполучення, утворені приєднанням до них дієприкметників теперішнього або минулого часу, і словосполучення, першим елементом яких є числівник або прикметник, що має значення кількісного вмісту чого-небудь. В утворенні складнопохідних морських термінів можуть брати участь скорочення і власні імена. Прості слова в поєднанні з декількома словосполученнями можуть також утворювати складнопохідні морські терміни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка: учеб. пособие. Изд-е 2-е, перераб. М.: Флинта; Наука, 2012. 376 с.
2. Brekle H.E. Reflektions on the Conditions for Coining. Use and Understanding on Nominal Compounds. Proceedings of the 12-th International Congress of Linguists. Innsbruck, 1978. P. 68–77.
3. Harris Z. Structural Linguistics. London: Phoenix Books, 1960. 384 p.
4. Leve J. The Syntax and Semantics of Complex Nominals. USA, 1978. 301 p.
5. Лейчик В. М. Терминоведение: Предмет, методы, структура. 2-е изд. исп. и доп. М., 2006. 256 с.
6. Динес Л. А. Функционирование многокомпонентного составного термина в частноотраслевой терминосистеме. Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 2005. С. 3–7.
7. Грибнік Ю. І. Основні види та функціональні моделі термінів- словосполучень сфери геодезії та кадастру. Вісник Житомирського державного університету. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. No 58. С. 24–26.
8. Мисик Л. В. Генезис та функціонування термінологічних словосполучень а англійській науковій юридичній літературі. Іноземна філологія. Львів, 1993. Вип. 105. С. 91–102.
9. Кравченко Т. П. Способи творення галузевих термінів на позначення понять економіки АПК. Вісник Національного університету "Львів. політехніка". Пробл. укр. термінології. 2011. No 709. С. 79–83.
10. Кияк, Т. Р. Фахові мови та проблеми термінознавства. Нова філологія: зб. наук. пр. – Запоріжжя: ЗНУ, 2007. No 27. С. 203–208.
11. Чуешкова О.В. Аналітичні номінації в економічній терміносистемі (структурно-типологічний аспект): дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Х., 2002. 200 с.
12. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2002. 564 с.
13. Palmer J. Jane's Dictionary of Naval Terms. L. : Macdonald and Jane's, 2010. 342 p.
14. Арбекова Т. И. Лексикология английского языка (практический курс). М.: Высшая школа, 2000. 240 с.
15. Online Etymological Dictionary. URL: <http://www.etymonline.com>.
16. Cutler D., Cutler T. Dictionary of Naval Terms. Annapolis: Naval Institute Press, 2005. 272 p.